

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. prosinca 1895.

Štev. 1.

Prošnja.

Mnogo naročnikov »Mira« še ni plačalo za letos naročnine, in tudi za pretekla leta jih je ostalo več še na dolgu. Ker nam od številke do številke naraščajo veliki stroški za papir, za tisk, za uredništvo, upravništvo, ekspedicijo in za pošto, uljudno prosimo vse naročnike, ki so še kaj na dolgu in ki želijo list še dalje prejemati, da ta dolg prej ko mogoče poravnajo, da nas ne spravijo v zadrego, ker tudi mi moramo velike stroške redno poravnati. Upamo, da ta opomin ne ostane brez uspeha in da se bodo naročniki, ki so še z naročnino na dolgu, spomnili svoje dolžnosti.

Lastništvo „Mira“.

Naš občinski volilni red.

Premisleka vredna je prikazen, da na Koroškem naša slovensko-katoliška stranka veliko ložeje zmaguje po raznih občinah pri volitvah za deželni in državni zbor, kakor pa pri občinskih volitvah. Imamo več občin, kjer pri volitvah za deželni in državni zbor naša stranka brez težave zmaga, pri občinski volitvi pa nič ne opravi. Tudi pri Nemcih se to ponavlja. Še lani smo to lahko opazovali: pri volitvi za deželni zbor smo zmagali v Goričah in na Brdu; pri občinskih volitvah smo pa tam propadli, čeravno je bilo še le par mesecev poprej na Zili tako navdušenje in veselje zavolj katoliške zmage. Od kod pride ta prikazen in ta razlika?

Odgovor je lahek: Pri volitvi za državni in deželni zbor volijo vsi volilci ene občine skupaj; pri občinskih volitvah pa volijo v dveh ali treh razredih. Le prav majhne občine imajo samo po dva razreda. Večina občin ima po tri razrede volilcev. Volilna pravica je razdeljena prav v kapitalističnem duhu in smislu, v prid bogatašem: volilci so zapisani po vrsti po visočini svojih davkov; v prvem razredu volijo tisti, ki plačajo prvo tretjino davkov, in z njimi župnik ter učitelji; v drugem razredu volijo tisti, ki plačajo drugo tretjino davkov, v tretjem pa tisti, ki plačajo tretjo tretjino. Zdaj je pa v vsaki občini še kak graščak ali fužinar ali kak drugi tovarnar; taki odločujejo v prvem razredu, ker učitelji navadno z njimi potegujejo. V tretjem razredu so pa revni kočarji, ki v fužini ali tovarni delajo ali so pa od graščaka odvisni; vsi taki morajo tako voliti, kakor jim ukažejo volilci prvega razreda, to je, bogataši graščaki in tovarnarji, kateri so navadno liberalci. Toraj gospoduje liberalna stranka v prvem in tretjem razredu, slovensko-katoliški stranki pa ostane samo drugi razred. Vzemimo en izgled. Mislimo si veliko slovensko občino, v kateri kraljujeta en liberalni grof graščak in en liberalni tovarnar. V vasi je šola z dvema učiteljema in fara z župnikom na čelu. Cela občina plača 6000 gld. davka, od teh pa jih plačata grof in fužinar prvo tretjino, vsak po 1000, vkupaj 2000 gld. V prvem razredu je toraj samo 5 volilcev: grof, tovarnar, dva učitelja in župnik; prvi štirje zoper zadnjega: liberalna stranka ima 4 glase, katoliška en sam glas. V drugem razredu je 40 kmetov, ki plačajo poprek vsak po 50 gld. davkov, toraj vsi skupaj 2000 gld. ali drugo tretjino. Ti so neodvisni in volijo s katoliško-slovensko stranko. V tretjem razredu je pa 400 volilcev; in sicer jih je 100, ki plačajo davka po 10 gld., skupaj 1000 gld.; 100 jih je, ki plačajo po 5 gld., skupaj 500 gld.; 200 pa jih je, ki plačajo vsak poprek 2 gld. 50 kr. Poslednjih 200, toraj polovica volilcev 3. razreda so revni kočarji, ki delajo večinoma v tovarni; nekateri iz njih so odvisni tudi od grofa. V tretjem razredu so za našo stranko pridobljivi k večem tisti mali posestniki, ki plačajo po 10 gld. davka. To je pa komaj ena četrtinka

vseh volilcev 3. razreda. Druga četrtinka je pa 100 takih, ki plačajo po 5 gld. davka. Ti že niso vsi neodvisni. Marsikteri teh kočarjev išče postranskega zasluzka bodisi v fužini, bodisi v graščini. Na tak način je liberalni stranki v 3. razredu večina zagotovljena. Od 400 volilcev voli namreč z grofom in tovarnarjem a) 200 tistih, ki plačajo poprek 2 gld. 50 kr. davka, b) 60 tistih, ki plačajo po 5 gld. davka, in c) 20 tistih, ki plačajo po 10 gld. davka; skupaj 280 glasov; neodvisni slovenski stranki pa ostane v 3. razredu samo 120 glasov. Liberalci imajo tedaj večino v 1. in 3. razredu ter dobijo občino v svojo oblast.

Ves drugačen obraz pa nam pokažejo te številke pri volitvi za deželni in državni zbor, kjer volijo vsi volilci ene občine skupaj. Tukaj odpade precej 200 tistih odvisnih kočarjev, ki plačajo menj ko 5 gld. davka. Ostane jih toraj: 40 zanesljivih posestnikov drugega razreda, 100 precej zanesljivih, ki plačajo po 10 gld. in 100 bolj omahljivih, ki plačajo do 5 gld., in zadnje grof, tovarnar, župnik in dva učitelja, ki imajo zdaj le 5 glasov, ne pa celi razred, kakor pri občinski volitvi. Če bi prav petakarjev nekaj omahljivih in odvisnih z liberalci potegnili, vendar je slovenski stranki večina gotova, kajti volilci dobijo pogum, ko vidijo, da grof in fužinar nemata več ko vsak en glas. Ta dva tudi s svojim uplivom ne moreta dosti škodovati, ker tisti, ki so od nju najbolj odvisni, za deželni in državni zbor nima volilne pravice, ker ne plačajo 5 gld. davka. Iz rečenega je pač jasno, da je sedanjí volilni red za občine bogatašem v korist narejen; on jim v največ občinah v roke daje prvi in tretji razred, toraj večino v občinskem zastopu. Srečne izjeme so le tiste občine, kjer ni fužin in tovarn in graščin; pa takih občin skoraj le nič ni, da bi ne imele nič grajščinskega sveta.

Ko smo spoznali, da je sedanjí občinski volilni red za nas neprilichen in škodljiv, moramo se potruditi in z vsemi postavnimi pripomočki na to delati, da se volilni red tako prenaredi, da se volilni razredi odpravijo, in da bodo tudi pri občinski volitvi vsi volilci skupaj volili. Če bodo potem prav bogataši pritiskali na revne, od njih odvisne volilce, smo pa vendar v tem na boljsem, da njih (bogatašev) lastni glasovi ne bodo veliko zalegli, ker se bodo le štelí, ne pa po davkih tehtali.

Neprijetne resnice.

Dragi „Celovčanki“ se je v zadnjem času „sveto pismo“ jako prikupilo. Ni še minulo mesec dni, odkar je trobila svoj „Pax“ med svet in že nam prodaja na sveti večer zopet svojo pismarsko modrost ter nas poziva k „bratski slogi“ z nemškimi nacionalcí s tolikokrat že zlorabljenim geslom: „mir z vami!“ Tej svetopisemski navdušenosti se nikakor ne čudimo; saj so dokazovali vsi krivi preroki svoje nauke iz svetega pisma, ker dá se, ako se razlaga sv. pismo po protestantovskem načinu, iz njega vse dokazati. In govori se, da je ob Celovski kolodvorski cesti luteranski upliv precej velik.

Po tem slavnostnem ravnilu razklada nazore o razmerju med državo in narodnostjo. Doslednosti v tem zmedenem spisu zastoj iščemo in odkrito moramo priznati, da velik del teh temnih visokodonečih fraz niti razumeti nismo mogli. Jedno načelo pa se brez dvoma jasno spozna iz te mešanice: pisatelj stoji na starem liberalnem stališču: „Jeden pastir in jedna čreda!“ Temu se pravi v

*) To „sveto pismo“, imenovano „Pax“, razširja se sedaj, natisnjeno v slovenskem in nemškem jeziku, po vseh slovenskih občinah in ima namen, nahujskati naše ljudstvo proti duhovščini. Natisnjeno je bilo v Leonovi tiskarni v Celovcu. Občinska predstojništva, posebno tista, ki imajo slovenske večine, opozarjamo na § 23. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862. l., št. 6. drž. zak. za l. 1863., ki velevala, da se ne sme nobena tiskovina razširjati brez dovoljenja politične oblasti, v tem slučaju torej brez dovoljenja občinskega predstojništva. Vsak tak prestopek naj občinski predstojnik, oziroma župan, naznani c. kr. okr. glavarstvu, ali bolje c. kr. državnemu pravdnístvu v Celovcu. Na tak način tudi liberalci postopajo v najnovejšem času proti Slovencem.

politični nemščini: „Centralismus und Deutschthum“! (združenje in nemško gospodarstvo). Saj poznamo svoje Pappenheimce!

Če gospod pisatelj meni: „jezik je tu, ne da nas loči, ampak da se po njem razumevamo,“ pričakovali bi dosledno sklepa, naj se v dvojezični deželi priučee deželani kolikor možno obema jezikoma, toraj naj se pri nas na Koroškem učijo Nemci tudi slovenščine, ker Slovenci po večini itak za silo nemško razumemo. Posebno pa bi bilo potrebno, da uradniki na slovenskih tleh popolnoma znajo slovensko. A kdor tako misli, ne pozna Celovške gospode: treba da se razumemo, treba da se odpravi babilonska jezikovna zmešnjava, torej se morajo slovenski otroci ponemčiti, ker mi se slovenščine učiti ne maramo! No, ta pesem je stara, starejši skoraj nego g. deželni predsednik koroški, in ravno tako postarana in mršava kakor njen oče, starikavi nemški liberalizem.

A ta napev ne ugaja več sedanjim ušesom; morebiti se dozdeva, da ima nekaj preveč sličnosti s tistim „Es wär zu schön gewesen!“ Liberalci nas ne bodo več ponemčili; tisti stari načrt o ponemčenju Avstrije se ne bode obstinil nikdar več.

A druga sila nam preti. Dedščino liberalcev nastopili so nemški nacionalcí. Prepričali smo se, da nas črti in preganja ta stranka z večjim gnevom in krutejšo silo, nego katerisibodi prejšnji nasprotnik. Ni res, kar se je pisalo po slovenskih časopisih, da med liberalci in nemškimi narodnjaki ni bistvenega razločka. Liberalcem bil je smoter, pridobiti vladno nad vsemi avstrijskimi národi, in izkoriščati njihove moči v prid nekterih nemških mogotcev. Ideal jim je bila ponemčena Avstrija. A národi se niso vdali. Nacionalcí pa nas ne preganjajo v imenu Avstrije, temveč v imenu nemštva! Opustili so germanizacijo Madžarov, Poljakov in Hrvatov, ker tam nemški národ nima nič pridobiti, opustili bodo s časom, kakor vse kaže, tudi ponemčevanje Čehov, a vsa sila vrgla se bo na nas uboge Slovence, seveda v prvi vrsti Korošce! In zakaj? Da se uresničijo uzori nemških narodnjakov je ponemčevanje slovenskega národa neobhodno potrebno: oni ne iščejo sreče nemškega národa na Avstrijskem — — — a mi jim zabranjujemo pot do Adrije. — — Toraj moramo biti ponemčeni, ko pride — — — „dan“!

To naj si zapomnijo pismarji v Celovcu, in če jim je res kaj na obrambi slave in moči stare Avstrije, vedeli bodo, na kateri strani jim je stati!

Mi ne iščemo svojih namer izven avstrijskih vladarjev. V to pa imamo svojo pravico. Národno vprašanje ni samo „jezikovno vprašanje“, kakor meni člankar Celovčanke. Národi so živi organizmi s posebnim čutom, s posebnimi svojstvi in iz teh izvirajočo posebno omiko. Národ, kojemu se usiljuje tuj jezik, nikdar ne bode dosegel višje kulturne stopinje. Dokaz za to nam je nemški národ za časa francoskega upliva. To bi moral gospod člankar vedeti. Če je Avstrija res država historična „sui generis“, ni toraj njena naloga, uničiti vse te individualitete, pač pa dati jim sredstva, da se prosto razvijajo in dosežejo kolikor možno najvišjo stopinjo izobrazbe in blagostanja. Prvo in najboljšee sredstvo v dosego tega smotra bi bila národna avtonomija. Dokler pa te ne dosežemo, je naloga vseh javnih močij, podpirati kulturna prizadevanja národov, ne pa ponemčevati in gladiti pot težnjam, kojih smoter ni — obstanek Avstrije. — Toliko v predvarek gospodom v vladni palači ob kolodvorski cesti!

In sedaj še resno besedo do naših rojakov, posebno duhovniškega stanú! Strmé in z začudenjem čujemo, da se ta in oni odteguje národnemu delu, da tega in onega pri volitvah ni videti! Kaj nam pomaga vse navdušenje za národnost, kaj tisti novci, ki se polože na národni žrtvenik, če ob odločilnem trenutku pogrešamo bojovníkov! Jeli ta žalostna prikazen res posledica člankov „Celovčanke“? Previsoko cenimo našo duhovščino, da bi mislili, premotili so jo oni zmedeni članki. Je li to vpliv nemške krščansko-socijalne stranke?

Ona je spoznala protiaustrijske težnje nemških nacionalcev in se ustavila, a mi da bi roke križem držali? Ali se morda tudi pri nas že pojavlja tista narodna mlačnost, ki smatra narodnost kot pagansko idejo? Ne moremo tega verjeti, ker ob jezikovnih mejah imamo toliko vzrokov za odločno narodno postopanje, da nam za taka puhla modroslovná izvajanja niti časa ne preostaja. Če ne narodnost sama ob sebi, kliče nas na delo verski čut, čut pravičnosti, čut ljubezni do svojih rojakov in do Avstrije! Kdor ni z nami, je proti nam, je izdajca svojega naroda! Zagloba.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za Velikovo šolo.) V ta namen so darovali družbi sv. Cirila in Metoda: Č. g. J. Strojnik, župnik na Zili, 2 kroni; Lenart Gradišnik v Celovcu 4 kroni; prof. Scheinigg Ivan v Celovcu 1 krono; J. Sket, duhovnik v Schardingu na Gor. Avstrijskem, 5 kron; Martin Krejčí, župnik na Vratah, 10 kron; prof. J. Wang v Olomouci 10 kron; rodoljubni župnik na mali in ubožni fari v Pliberski dekaniji, ki pa noče imenovan biti, pošlje za željo, da ga prečastiti gospodje sobratje v darežljivosti zdatno prekosijo, 80 kron; J. Lubej, župnik v Slov. Smihelu, 4 kron; Lenart Gradišnik, uradnik v Celovcu, posebej za mesec prosinca 2 kroni; Janez Einspieler, župnik v Ukvah, 10 kron; Luka Selnik, župnik v Ovrčji vasi, 10 kron; star in bolan župnik Jan. Köller v St. Vidu na Glini 10 kron; Matej Stark, korvikar v Mariboru, 6 kron; Jože Vintar, župnijski oskrbnik v Kapli na Grobniškem polju, 10 kron; Ivan Širn, župnik v Blatogradu, 6 kron; Filip Pasterk v Železni Kapli 1 krono; Henrik Angerer, dekan v St. Lenartu v Lavantinski dolini, 10 kron; Sveti trije kralji so nam „od nekod“ prinesli za Velikovo šolo v imenu treh rodoljubov, ki pa nočejo imenovan biti, 100 kron; Simon Ineko, dekan v Žabnicah, 30 kron; Jož Rozman, kaplan v Spodn. Dravogradu, 2 kroni; Vesela družba pri sv. Barbari v Halozah, pri Borlu zbrana, po g. Murkoviču 11 kron; Gaspar Blasi, p. d. Tužak, v Grebinskem Klostru 2 kroni; Franc Petek, župnik v Grebinju, 10 kron. Skupaj 336 kron. Vsem presrečna hvala! Živel nasledniki!

Iz Celovca. (Nova šiba za koroške Slovence!) Nam se je že davno sumljivo zdelo, zakaj da so se upeljale preskušnje za občinske tajnike. Mislili smo si takoj, da s temi izprašanimi tajniki nekaj nameravajo. Zdaj so svoje rozičke pokazali. Izprašani tajniki so namreč letos na deželni zbor koroški uložili prošnjo, v kateri sledeče zahtevajo: 1. V večih občinah naj se nastavijo le izprašani tajniki; 2. imenuje jih deželni odbor po predlogu občinskega odbora; 3. za njih plačo in pokojnino skrbi poseben zaklad, v kterega enakomerno ukladajo država, dežela in občine. Na prvi pogled se vidi ta nasvet čisto pameten; toda ker vemo, kako znajo koroški liberalci vsako stvar v svojo strankarsko korist obrniti, nam mora biti takoj jasno, kaj se s tem namerava. Ako bode občinske tajnike imenoval deželni odbor, potem se razume samo po sebi, da bodo morali plesati po njegovi piščalki, to je: 1. nemško uradovati; 2. pri volitvah delati za nemško-liberalno stranko; 3. agitirati zoper slovenske šole. To nam nič ne pomaže, da se smeje tudi Slovenci pripraviti in oglasiti za tajniški izpit (preskušnja); kajti izpraševalci jih pri izpitu lahko vržejo; in ako bi prav preskušnja prestali, jih pa deželni odbor ne bo hotel imenovati. Torej jim ni še dovolj, da imajo učitelje na razpolaganje pri agitaciji zoper nas, oni hočejo še občinske tajnike za se pridobiti. Da se imenovanje vrši na predlog občinskega odbora, to nam tudi nič ne koristi; kajti večina občin je v liberalnih rokah; ktere pa niso in ktere bodo predlagale za se slovenske tajnike, tem deželni odbor predloženih tajnikov ne bo hotel imenovati; nazadnje se bo občina naveličala in bo vendar nasvetovala tajnika, ki bo deželnemu odboru všeč. Do zdaj so si župani po svoji volji izbirali tajnike, odslej bo drugače: prvo besedo bo imel v tej zadevi liberalni deželni odbor. Postavo bodo že tako naredili, da se pravica občine pri imenovanju tajnika kar le mogoče uniči in odpravi ter izroči liberalnim mogotcem v Celovcu. Tajniki bodo nekaj bolje preskrbljeni, zato pa postanejo plačani agitatorji za nemško-liberalno stranko. Za Slovence se splete nova šiba, in to šiba bodo morali sami plačati! Dvomljivo je, ali bo hotela država kaj pripomoči za plače in pokojnino tajnikov; najbrž bo morala vso breme dežela prevzeti, in ker se bodo tajniške plače zboljšale in k njim prirastejo še tajniške pokojnine, poskočile bodo spet deželne doklade. To je liberalno gospodstvo!

Iz Rožeka. (Občinska volitev.) Huda borba je bila pri nas dne 3. prosinca t. l. Imeli smo občinsko volitev, ki je bila tako viharna, kakor poprej še nobena ne. V 3. razredu so bili naši trdni ko skala, niso se dali pregovoriti in podkupiti. Izvoljenih je bilo pet naših. Se v 2. razredu bila bi zmaga na naši strani, da bi bili naši kmetje „mož beseda“ ostali in ne utekli k nasprotnikom. Za 1. razred se pa nismo dosti brigali, ker imajo tam liberalci z uradniki večino. Večine sicer nimamo v bodočem občinskem odboru, pa vendar smo veseli, da je vsaj pet naših najboljših, zanesljivih mož v odboru. Omeniti nam je, da sta naša ne-

ustrašljiva in izvrstna boritelja in voditelja Jožef Paul p. d. Rutar v Dolinčicah, in Janez Gajler p. d. Ilič izpod Jepe največ glasov dobila. Led je tedaj prebit, in upamo, da bodo nasprotniki sami uvideli, da Rožák ni več tako nemšk, kakor so ga proglašali. Slava našim zavednim volilcem. Slava Rutarju, Iliču in Markoviču. Sram pa naj bo tiste volilce, ki so prej roko dali in obljubili, tedaj prisegli na svojo čast, da ostanejo zvesti, potem pa so se dali pregovoriti. Žalostno je to! To so figa-možje! Tiste liberalce pa, ki so na naše pritiskali, in ki so vsled svoje trgovine tudi od Slovencev odvisni, si bomo dobro zapomnili. Tudi pri nas mora priti geslo: „Svoji k svojim!“ v veljavo.

Iz Gozdanj. (Občinska volitev.) Dne 13. grudnia imeli smo občinsko volitev. Ker so se dosedanj liberalni nemškutarški odborniki bali za svoje sedeže, naznanili so volitev še le dva dni poprej, da bi se je prav malo zvestih Slovencev udeležilo. To je bila prva nepostavnost. Kdaj je bil zapisnik volilcev na ogled postavljen, to naznaniti se našemu mogočnemu županu tudi ni zdelo vredno; to je bila druga nepostavnost. En par naših volilcev je doseglo to milost, da so smeli pogledat v zapisnik, pa za pritožbe je bilo že prepozno. Tako je bilo mogoče, da so odpadniki — liberalci zmagali v vseh treh razredih. Jezerčani, ki so znani kot dobri katoličani in zavedni Slovenci, so se ukljub kratkemu času požurili in prišli so, čast jim za to, v polnem številu, še nekaj pooblastil so si znali pridobiti. Toda njih Črešnjanjski in Gozdanjski zavezniki so jih pustili na cedilu! Pri teh toraj obljuba in mož-beseda nič ne velja! Žalostna nam majka! Ukljub temu bi bili Jezerčani morda še sami zmagali, ko bi bili imeli zvedenega voditelja, da bi jih bil obvaroval neke male pomote in pa nasprotnih zvijač. Propadli so v drugem razredu samo za en glas, v tretjem pa samo za dva glasa, za ktere so jih nasprotniki s tem opeharili, da so jim nektera pravilno narejena pooblastila zavrgli. To je bila tretja nepostavnost. Nekega šest črevljev visocega volilca od italijanske meje so spravili s škornji vred v zdajšnjem trenutku v svoj liberalni koš. Zaradi naštetih nepostavnostij bi bili naši lahko naredili pritožbo, in volitev bi bila ovržena. Tega pa niso storili, ker je bil izid za zdaj dvomljiv. Po občini namreč hodi neki prerok, Gozdanjski Mohamed mu pravimo; on pridiguje z veliko gorečnostjo o razdelitvi občine, o povišanju občinskih doklad, o roboti in drugih nesrečah, ki bi čez nas prišle, ako volimo za slovensko-katoliško stranko. Noben krivoverec še ni kaj tako neumnega učil, da bi ne dobil nekaj poslušnih učencev. Posebno rodovitna zemlja je za take na Koroškem, kjer je navada, da ljudje radi verujejo vsakemu postopaču in pritepecu, le duhovnikom nočejo nič verjeti. Tako močno je liberalizem že popačil naše ljudstvo! Mi pa zavolj te liberalne zmage nismo še poguma zgubili: lepši je, častno propasti, ko sramotno zmagati. Črez tri leta se zopet vidimo, in takrat se hočemo boljše pripraviti! Za danes pa rečem: Čast in slava vrlim Jezerčanom, naj bi jih posnemali povsodi, potem pridemo Slovenci kmalu na vrh!

Iz Skočidola. (Občinska volitev.) Kdor naše kraje in naše razmere pozna, kdor vé, da v Vernberški občini cele nemške vasi volijo, in komur je znano, kako so se naši kmetje nezavedni in za vse nebrizni, ta se ne bo čudil, da so tukaj naši propadli. Nasprotniki, na čelu jim znani naš „prijatelj“ Oraš, in učitelji napeli so vse svoje moči, da kolikor možno več svojih ljudi na voliše spravijo. Prišlo je res nasprotnikov — liberalcev toliko, kolikor prej še nikoli pri nobeni volitvi ne. Obžalovanja je vredno, da si med temi tudi mnogo Slovencev in dobrih kristjanov videl, ki so liberalno volili. Oraš se je bal, da mu ne bi bilo spodletelo. Strah ga je bilo za svoj županski prestol, na kterem se, kakor ljudje pravijo, tako mehko in prijetno sedi, in kako vesel je bil potem, ko je videl toliko zvestih ovčic, ki so hoté ali nehoté njemu k zmagi pomagale. Naši bi bili vsaj v 2 razredih lahko zmagali, ko bi jih le Domačalanci in Šentjurčani, ki so prej za trdno obljubili, da pridejo in so si tudi nekaj prizadevali, ne bili v odločilnem trenutku na cedilu pustili. Kolikor je bilo naših iz Skočidolske župnije in iz Srejan, so bili vsi trdni ter so se držali svojega dušnega pastirja, župnika Gabrona. Ko so pa videli, da iz Domačalske in Šentjurske fare nobenega ni na našo stran — (o vendar je bil eden iz Šentjurja, na nasprotno stran pa jih je bilo mnogo — posebno iz Domačalanc pod vodstvom znanega agitatorja učitelja Reša prišlo) — in so spoznali, da je vse zastonj in da sami nič opraviti ne morejo, so zapustili voliše, preden da je bila volitev v III. razred skončana, dasiravno so imeli še glasov oddati ter se podali v bližnjo gostilnico. Omeniti je, da so nasprotniki kmalu za njimi privreli in posebno domačega župnika izzivali. Mirnosti in spravljivosti naših ljudi se je zahvaliti, da se ni kaj več zgodilo. Voljen je tedaj zopet Oraš in sami nje-

govi pristaši, mej njimi seveda tudi naš neizogibni veliki politik učitelj Vončina, doma iz Zagorja na Kranjskem. G. Oštinkjak je tedaj spet „purgermajster gratal“ in čestitati je vsem občanom, kajti od zdaj naprej se ne bodo več občinske doklade pobirale — tako vsaj nekteri hudomušniki pravijo. No tako je prav g. Oštinkjak. V treh letih se pa spet vidimo! Z Bogom!

Od nekod. (Izbruh nemške kulture.) V nekem mestecu koroškem, ki se kaj rado imenuje „die deutscheste Stadt Kärntens“, živi mož, ki vestno in v popolno zadovoljnost svojih višjih gospodov opravlja težavno svojo c. kr. službo, mož, ki nobenemu nič žalega ne stori, ki pa ima le to napako (?), da je rojen Slovenec in se tudi čuti Slovenca, katoličana in Avstrijca. Zategadelj ga sovražijo nemškutarji, liberalci in tako imenovani „pangermani“, to so ljudje, ki bi radi vse ponemčili in ki prusaka „Bismarka“ višje cenijo nego presvetlega avstrijskega cesarja. Skušali so že na vse načine škodovati mu, a ni se jim posrečilo. Da bi si torej vsaj nekoliko ohladili svojo jezo in izlili na moža poštenjaka svoj žolč, poslali so mu za novo leto tiskano dopisnico s tem-le napisom:

Es wär wahrlich Zeit Dich zu bekehren,
Deshalb sollst Du auch die Wahrheit hören:
Du bist bereits so gesunken vor den Leuten,
Dass selbst die Schweine Deine Gesellschaft meiden.

Ali ni res, da je to lep dokaz toli hvalisane nemške kulture, s katero bi ti gospodje radi osrečili tudi nas Slovence? Mislim, da ni Slovenca, ki bi bil tako neotesan, in ki bi imel tako surovo srce, da bi hotel in mogel na tak način žaliti svojega bližnjaka samo zategadelj, ker je drugega prepričanja nego on. — Dotičnik bo to dopisnico dobro hranil in jo pokazal vsakomur, ki bo hotel videti, kakšna je olika naših nasprotnikov.

Iz Beljaške okolice. (Občinske volitve v Bekštanjski občini.) V naši občini so tri stranke: 1) slovensko-katoliška, 2) kmetijska in 3) liberalna. Za zadnje občinske volitve pripravljale so se vse tri in udeležba je bila tolika, kakor še nikdar. Prvi dve stranki ste se združili in v III. in II. razredu sijajno zmagali; liberalna stranka je prodrla se svojimi kandidati le v I. razredu. Med izvoljenimi odborniki ni nobenega učitelja, ali žalibog tudi nobenega duhovnika. Od izvolitve župana in občinskih svetovalcev je zdaj odvisno, ali se bodo razmere v naši občini kaj zboljšale ali bo vse pri starem ostalo?

Izpod Macna. (Občinska volitev za Glinje-Medborovnico) je bila prvotno razpisana za dan 10. grudnia. Ko so pa protivniki videli, da jim utegne slabo izpasti, zatekli so se v Celovec za pomoč in dober svet. Res je bila volitev preložena za devet dni. Med tem časom so v imenu Voigtovih uradnikov pritisnili na fužinske delavce, na voznike, sploh vse tiste, ki imajo pri fužini kak zaslužek. Tudi Borovski Wernik (recte „Virnik“) je svoje puškarje trdo pestil; žugal je bojda vsakemu, da mu odreče delo, ako ne voli zoper Slovence. Ali res g. Virnik svojo cikurijo in flinte samo Nemcem prodaja? Dne 19. grudnia prišli so odvisni volilci žalostnih obrazov k volitvi; kajti najrajši bi bili doma ostali, pa morali so voliti zoper svoje prepričanje. To je bila pač žalostna zmaga za nemško-liberalno stranko; niso zmagale misli, ampak sila, skrb za vsakdanji kruh. Udeležba je bila ogromna, le malokteri je izostal. Po takega so nasprotniki brž z vozom šli in ga privlekli na voliše, kakor živino na sejm. V tretjem razredu smo mi imeli 80, nasprotniki pa 86 glasov. Iz tega se vidi, kako živahna je bila udeležba, in da smo bili zmagi že blizo. Nas Slovence pač revščina tepe. Ko so bile fužine v Borovljah in Bajtišah na prodaj, takrat je bil čas, da bi bili slovenski gospodje denar zbrali in jih kupili; ko bi bile te fužine v slovenskih rokah, kako lahko bi dihal mi spodnji Rožani! Med nasprotniki so bili tudi nekteri, ki so naše značajne in neodvisne može z besedami zbadali, menda zato, da bi jih razdražili in kako preojstro besedo iz njih izvabili, zavolj ktere bi jih mogli potem tožiti. Naši kmetje pa niso šli v zvito nemškutarstvo past in so mirni ostali. Plačilni dan bo že prišel: Božji mlini počasi meljejo, pa drobno!

Iz Velikovca. (Volitev mestnega občinskega predstojništva.) Kakor sem vam zadnjič naznanil, izvoljenih je bilo pri zadnji občinski volitvi za Velikovec 7 nemških liberalcev in 5 nacionalcev. Ti so izvolili za župana spet g. Janeza Zechnerja, ki je zdaj že četrtočrtkrat za župana voljen. Za prvega svetovalca so postavili g. trgovca Vinko Čebula; za drugega g. Viljema Pfeiferja, klobučarja; za tretjega pa mlajšega Pinteriča. Samo poslednji je nemški nacionalalec, prvi trije so liberalci, vendar Slovincem niso preveč nasprotni; g. Čebul je sam rojen Slovenec. — Pritožba zoper volitev v Ovbrah še zdaj ni rešena.

Iz Št. Ruperta pri Velikovcu. (Prošnja za našo šolo.) Začeli smo imenitno delo, zi-

danje slovenske šole, zaupajoči v Božjo pomoč. Kamenje smo dobili prav blizo; komaj četrta ure od stavbinega prostora je kamnolom, ki daje prav dober kamen. Pobotali smo se tako, da plačamo posestniki kamnoloma 6¼ kr. za kubični meter, podjetniku lomenja pa 80 kr. za kubični meter kamenja, torej nas pride stati kubikmeter na 86¼ kr. Vozilo se bo kamenje prav po ravnem, torej brez posebnih težav, do stavbinega prostora. Tudi opekarna je prav blizo, pa za opeko se bomo še le pozneje pogodili, ker za sedaj še ne vem, koliko je bo treba. Na starega leta dan (31. grudna) začeli smo kamen lomiti. Zdaj se obračam do kmetov št. Rupertske fare, ki imajo uprežno živino, z lepo prošnjo, naj nam pri stavbi s tem pomagajo, da bodo najprej kamenje, potem pa tudi opeko brezplačno vozili; saj zdaj po zimi nič ne zamudijo. Naj pomislijo, kolika dobrota jim bo ta šola, ki jim ne bo prizadajala nobenih stroškov. Če je slavna družba sv. Cirila in Metoda tako veliko breme na se vzela, da bo šola zidala in uzdrževala, naj tudi št. Rupertčani, katerim bo šola v prvi vrsti v korist, svojo hvaležnost s tem pokažejo, da pri delu nekoliko pomagajo. Kdaj se bo začelo kamenje voziti, to bom že oznanil. Z drugo, prav nujno prošnjo se obračam do kmetov cele Velikovške okolice in sploh zgornje Podjunske doline, da naj nam posestniki, ki imajo kaj stavbinega lesa za streho in za stropne, nekaj tistega podarijo in sami v Velikovec na stavbini prostor pripeljejo. To se mora pa že kmalu zgoditi, kajti če do 20. prosinca nič lesa zastoj ne dobimo, bomo ga morali kupiti in to pravočasno, da se les posuši, ker ga bomo že letos potrebovali. V tem oziru se obračam zlasti tudi do tistih dveh vasij pri Dravi, ki spadate sicer pod št. Kancijansko faro, pa pošiljate svoje otroke v Velikovec v šolo, da nam tudi prebivalci teh dveh vasij pomagajo s stavbinim gradivom. Tako upamo to delo z Božjo pomočjo in združenimi močmi srečno še letos dovršiti. Vsi rodoljubi koroški, zlasti pa slovenske posojilnice naj blagovolijo družbo sv. Cirila in Metoda z denarnimi prispevki obilno podpirati, da bo breme naše šole lažje zmogla. Pričakujemo, da bodo v ta namen vse slovenske koroške posojilnice po svojih močeh svoje prispevke darovale. Bog in narod!

France Treiber, župnik.
Od družbe pooblaščen.

Deželni zbor koroški

bo letos sklepal o nekterih važnih in zanimivih stvaréh. Iz mnogoštevilnih predlog in poročil deželnega odbora, o katerih se bo govorilo in sklepalo, omenjamo samo sledeče: dogovor dežele s kmetijsko družbo, kako rabiti Strucmanove ustanove za zboljšanje zemljišč; prošnja Blačanov za podporo za nov most čez Zilo in za novo cesto do mosta; uravnava Zile; prošnja učiteljev za zboljšanje plač; poročilo o nameranih kratkih železnicah na Koroškem; vprašanje o direktnih volitvah na kmetih in o razširjenju volilne pravice na male posestnike in obrtnike; o pregledovanju zemljiškega katastra; o novi bolnišnici; o uravnavi hudournika pri Čajni na Zili; o cestah; o razširjenju hiralnice; o cesti pri Vrbskem jezeru; o sklicovanju deželnih zborov ob gotovo določenih časih; uravnava Gline; živinska sol; razširjenje blaznice (norišnice); delitev občine Himmelberg itd.

1. seja dné 3. prosinca. Ko se je dovršila slovesna sv. maša v cerkvi sv. Duha, podajo se poslanci v deželni dvorec v za to odločeno dvorano. Deželni glavar dr. Erwein pozdravi poslance, omeni, da zidanje nove bolnišnice hitro napreduje; da se je lani zidala Žiljska železnica do št. Mohora, ter da je upanje, da se sčasoma podaljša do Kotič in Gornjega Dravograda. Spominja se tudi spomenika za grofa Enzenberga, ki se je lani v Celovcu postavil. Slednjič se zahvali g. deželnemu predsedniku za njegovo naklonjenost in blagohotno sodelovanje za deželne koristi in potrebnosti. Gosp. deželni predsednik baron Schmidt-Zabiérov se zahvali in objubi, da hoče tudi naprej po svojih močeh skrbeti za deželo. — Volitvi novih dveh poslancev Janeza Huberja in Wirtha se potrdite. — Sprejme se predlog dr. Abuje, da se voli poseben železniški odsek sedmerih članov. — Sledijo volitve v odseke. Izmed konservativnih poslancev je bil g. Gregor Einspieler čisto prezrt, kakor vsako leto; Muri in Janez Huber sta prišla v revizijski odsek, ki nema nič opraviti; samo Muri je dosegel milost, da je bil voljen tudi v gospodarski odsek.

2. seja dné 4. prosinca. Več prošenj in predlogov se izroči dotičnim odsekom. Razgovor se vname o predlogu deželnega odbora, naj se volilna pravica razširi na vse davkoplačevalce in naj se v kmetijskih občinah direktno voli. Več o tem predlogu spregovorimo prihodnjič. Sprejel se je navet dr. Steinwenderjev, da se za volilno preosnovno izvoli poseben odsek deveterih članov. —

Predsednik omeni, da je cesar potrdil državno postavo o pregledovanju katastra, torej se bodo za Koroško izvolili osmeri člani za dotično pregledovalno komisijo. Štiri člane izvoli ministerstvo, štiri pa deželni zbor. — Predlogi, da naj se razširi zavetišče za spridene dečke, da naj dobijo pokojnino vdove in sirote za učitelje gluhtonemih, ter da naj se skrbi za podaljšanje ceste ob Vrbskem jezeru, izročijo se odsekom. V mestni revni hiši ustanovilo se je več novih mest iz doneskov lovskih kart.

3. seja dné 5. prosinca. Občinam Železna Kapla in Galicija se dovoli pobirati po 4 gld. doklade od hektolitru žganja. Več predlogov in prošenj se izroči raznim odsekom.

Politični pregled.

Prej da so se naši državni poslanci razšli, potrdili so še postavo o nedeljskem počitku. — Zdaj zborujejo deželni zbori. V češkem deželnem zboru so mladočehi predlog stavili, naj se uvede občna volilna pravica. Navet jim najbrž ne obvelja, ker so Staročehi in liberalni Nemci nasprotni. Staročehi hočejo, naj deželni zbori volijo državne poslance. To bi bila za nas Slovence največja nesreča. Tudi to menda ne bo obveljalo. — V nekem govoru je znani češki rodoljub grof Harrach svetoval svojim rojakom, naj osnujejo osrednjo, zmerno stranko. Rekel je, da je češka narodnost v Avstriji še najbolje zavarovana, torej naj se Čehi zvesto držijo Avstrije. Tudi je priporočal, naj se Čehi pobotajo s češkimi Nemci, da se v deželi ustanovi mir in stalen red. Modre besede, pa malo je upanja, da bi se mladočehi ozirali na take nasvete skušenih rodoljubov, pa tudi češki Nemci živijo najraje v prepiru. — Na Ogerskem je padla in odstopila Wekerlova vlada. Wekerle je s svojo nadležnostjo svitlega cesarja tako rekoč prisilil, da so potrdili civilni zakon in državno vodstvo matrik. Ob enem pa je potuho dajal Kósutovcem in s tem strašilom pritiskal na Dunajske visoke kroge. S tem pa se je cesarju tako zameril, da so mu svojo nevoljo pokazali, torej mu ni kazalo drugoga, ko dati svojo ostavko. Zdaj iščejo novih ministrov. Liberalci upijejo, da se morajo novi ministri vzeti iz njih srede, in najbrž bodo tudi uslišani, kajti na Ogerskem so Judi, prostozidarji in liberalci za sedaj mogočni gospodje; katoliška stranka se je tam še le rodila in je še slaba. Liberalci imajo večino poslancev za seboj in lahko vržejo vsako vladu, ktera se jim ne pokori. Seveda vsaka reč le en čas trpi. — V Temesvaru so Madjari spet obsodili nekega rumunskega urednika na 2 leti ječe in 1300 gld. globe. Plačilen dan bo pa tudi za nje prišel.

V Švici so dobili katoliškega moža za predsednika. — Vesela novica in zelo imenitna novica je zblížanje med Rusi in Poljaki. Novi ruski cesar je Poljakom prijazen in jih ne misli tako dalje zatirati, kakor se je do zdaj godilo. Vsled tega tudi ruski časniki bolj prijazno pišejo o Poljaki. Nekteri teh listov pišejo, da hočejo Rusi Poljakom privoliti svoboden razvoj v njih jeziku, to je, poljske šole, poljščino pri uradih in v javnem življenju, v znanostih in umetnijah; samo tako daleč ne sme priti, da bi se Poljaki hoteli odtrgati od Rusije. Poljaki se veselijo te milejše sape, in mi jim jo iz srca privoščimo. Ko bi se res Poljaki pobratili z Rusi, to bi bilo veliko vredno za vse Slovane in bi Rusijo zelo ojačilo. Poljakov je nad dvanajst milijonov, in ti vsi se bodo odslej namesto zoper Rusijo obračali s svojim srdom zoper Pruse, ki Poljake hudo zatirajo. Slovani bi dobili v Poljaki močnega zaveznika, Nemci pa močnega sovražnika. Novi car Nikolaj torej prav modro postopa, ako se hoče sprijazniti s poljskim narodom; to je zanj več vredno, kakor pol milijona vojakov. — Bolgari se jezijo nad Avstrijo, ker jim noče meje odpreti, da bi k nam uvažali vino in živino. Pretijo, da bodo tudi oni svojo mejo zaprli za avstrijske obrtne izdelke. — V Armeniji so res Turki napravili hudo morijo med ljudstvom, kakor se zdaj od vseh stranij potrjuje. Pobili in postrelili so več tisoč Armencev, njih vasi pa požgali. Turška vlada pa hoče vse utajiti. Angleži se močno jezijo nad turško grozovitostjo. Armenci pa si želijo, da bi že kmalu prišli pod rusko oblast. — V državnem zboru rumunskem v Bukrešu je bil govor tudi o tem, kako grdo in krivično da Madjari zatirajo Rumunce na Ogerskem. Nekteri poslanci so od vlade zahtevali, da naj se potegne za rumunske brate, prvi minister pa je odgovoril, da mu to storiti ni mogoče, ker je Avstro-Ogerska močnejša od Rumunije; če bi mu avstrijski in ogerski ministri prav robato odgovorili, bi moral in molčati, ker vojske začetni ne more; to molčanje pa bi bila še večja sramota, kakor je ta, da se zdaj noče utikati v ogerske zadeve. Iz teh govorov je jasno, da bi Rumunci precej na Ogre udarili, ko bi jim kak močen po-

magal, na primer Rus. — Umril je Franc II., kralj siciljski in napolitanski, kterega so zaslepljeni Lahi pod Garibaldijem pregnali, da bi dobili „zedinjeno Italijo“. Zdaj jo imajo, pa se jim veliko slabejše godi, kakor prej, ko so imeli majhne davke ter jesti in piti dovolj. — Kitajci si prizadevajo, da bi z Japonci mir naredili, ker so povsod tepeni, kamor se ganejo. Poslali so na Japonsko poslance za mirovno pogodbo. Posredujejo zedinjene države v Ameriki.

Gospodarske stvari.

Kaj je treba storiti, da mlada živina dobi lepe roge? Da mladi živini ne zrasto rogi na tisto stran, kamor ne želiš, napravi z nožem dve ali tri majhne zareze na tisti strani, na katero želiš, da bi rasli. Videl bodeš, da se bodo rogi hitro nagnili na ona stran. Na ta način lahko zasučеш roge, kakor hočeš.

Novičar.

Na Koroškem. Občinske volitve se za nas Slovence večidel slabo obračajo. Nekaj je kriv bogatašem ugodni volilni red, kar osvetljujemo v posebnem članku, nekaj pa tudi boječnost, mlačnost in omahljivost naših volilcev in enega dela naše častite duhovščine same, ki se je začela po nekterih krajih delovanju čisto odtegovati. Ako kmet v veri omahovati začne, je nezanesljiv v vsaki reči, največ pri volitvah; liberalci so torej za svojo korist prebrisano ravnali, da so našim kmetom vero v srcu omajati skušali in pri mnogih res omajali, kajti taki odpadniki od vere odpadejo radi tudi od slovenske besede, vsakemu človeku rajši verjamejo, ko duhovniku, in taki omahljivci so kakor nalašč za liberalce, da volijo, kakor jim liberalci na ušesa zašepetajo. — Zmagali so naši v št. Jakobu v Rožu, v Blačah na Zili, v Djekšah in v Globasnici. Liberalci-nemškutarji pa so zmagali na Brdu, v št. Štefanu na Zili, v Kotljah, v Wernbergu, v Ukvah in celó v Žabnicah, kjer je bil še vedno slovensko-katoliški občinski zastop, kar se svet spominjati zna. V drugih občinah se bodo volitve še le vršile. Mi si teh liberalnih zmag skoraj raztolmačiti ne moremo: ravno zdaj, ko nemški kmetje na Koroškem spregledujejo in liberalcem hrbet obračajo, prihaja liberalizem med Slovenci še le v cvet in veljavo, in to ukljub obilno razširjenemu „Miru“, ukljub pomnoženemu številu duhovnikov, ukljub mnogoštevilnim katoliškim shodom! Liberalci morajo imeti nek poseben, skriven pomoček; da bi zamogli zmagovati s svojimi zastarelimi političnimi in gospodarskimi nazori, to je skoraj neverjetno! — Pri lovu na divje kozle se je na Dobraču ponesrečil stari lovec Kumper. Padel je čez skalovje v globočino, si prebil črepijno in mrtev obležal. — Revnim otrokom v Čačah je podaril gosp. dr. Holenia 50 gld. — Pogorel je Meznar v Modrinjah pri Gospi Sveti. — Nemško katoliško društvo je imelo dva sijajna shoda, v Priefelsdorfu in v Malem št. Vidu. — Nemški konservativci so napravili posojilnice v Lipi pri Sachsenburgu in v Dropoljah na Zili. — V Beljaški okolici so izkopali več slovenskih starinskih rečij iz 6. in 7. stoletja. — Šola v št. Jurju pri Celovcu je zaprta zavolj davice. — Na Štefanovo se je na ledu ubil Celovški kovač Kastelic ml. — Davica razsaja med otroci v Bilčovsu in okolici. — Pri Pliberku je več (bojda grof Turnovih) hlapcev napadlo kmečkoga sina Osrbana in Močilnikovega hlapca iz Libuč. Prvi je bil z noži oklan menda nevarno, drugega so s kolom pobili. Divje napadalec so že zaprli. — V Tinjsko cerkev je ulomil tat in izpraznil obe nabiralni pušici. — Pošta med Celovcem in Bistrico (Rožno) bo zdaj vsaki dan hodila: iz Bistrice od 8½ do 11. ure dopoldne, iz Celovca gre ob treh popoldne in pride na Bistrico o pol šestih.

Na Kranjskem. Za popraviljanje cerkve v Valti vasi je dal svitli cesar 100 gld. — V Radolici so dobili podobo Lurške Matere Božje. — Na Brezovici so si omislili podobo Marije kraljice rožnega venca. — Bralno društvo snujejo v Dobrem-polju. — Wolfovega slovarja je izišel 16. snopič. — Akademski kipar Jož. Puchreiter v Ljubljani je izdelal prav lep kip slavnega škofa Antona Martina Slomškega. Prodaja posnetke po 5 gld. — Knevinja Windschgrätz v Planini je napravila bogato božičnico za revne otroke. — „Izvestij kranjskega muzejskega društva“ je lani izišlo 6 snopičev. — V Kostanjevici je umrl upokojeni sodnik Vojteh Candolini, zvest rodoljub in podpornik „Mirov“. — Pogorel je Kolenc na Brezovici pri Trebelnem. — Šolo dobijo na Gori pri Sodražici.

Na Štajerskem. Ljudje so nevoljni nad no-tarjem v Rogatcu, ki dela le nemška pisma. — Na Pohorju pri Ribnici je ustrelil posestnik Vomer lepega jelena, ki je tehtal tri cente. — V Čadramu so napravili devetdnevno čast Mariji Brezma-

dežni. Pri tej pobožnosti je bilo 1500 vernikov obhajanih. — Pogorel je Robič v Lembachu. — V ribniku grofa Herbersteina pri Ptuju so nalovili za 10.000 kil rib karpov. Ribnik meri 28 oralov. — Za okr. zdravnik v Ljutomer prišel je g. dr. A. Mihalič iz Ljubljane. — Slovenjegrajski okrajni zastop je sklenil slovensko uradovanje. — Kneginja Windischgrätz v Konjicah je za božičnico oblekla 50 revnih otrok.

Na Primorskem. Pri občinski volitvi v Pazinu so Hrvatje zmagali s pomočjo svojih duhovnih pastirjev v vseh treh razredih. Slava jim! Tam je pač še vera med možaki, zato stojijo trdno, ko skale. — Šolo dobijo v Kalu pri Bolcu. — V Orehovljah pri Gorici se bo popravila cerkev sv. Avguščina, in zidal se bo nov zvonik, ki dobi nove zvonove. — Bivši okr. glavar in vladni svetovalec, znani „prijatelj“ Slovencev, g. Ellusheg, je postal občinski tajnik v Poreču! — Prihodnje leto se navelita v Gorici še dva slovenska odvetnika. — V Trnovem pri Gorici so blagoslovili novo šolsko hišo. — V Gornji vasi pri Kanalu je mlinsko kolo strlo 58 letnega mlinarja Namarja. — Goriški odvetniki in notarji so toliko predrzni, da so izrekli, da se slovensčina ne sme rabiti v pismih in pri sodnijah! Seveda se nihče ne bo zmenil za te čudake. Takih ljudij naj se Slovenci izogibajo in naj jim ne dajo niti krajcarja zaslužiti! — Na Volovskem je umrl rodoljub dr. Dukič. — V Pulju se je ustrelil zdravnik dr. Melzer. Tudi njegovega psa so morali ustreliti, ker je pri mrliču stražil in nikogar ni blizu pustil. — Sv. misijon je bil prepovedan v Komnu, češ, da je cerkev že stara in bi se znala podreti. Zakaj se pa za domače ljudi koj sme v njej Božja služba obhajati? Ali teh pa ni škoda?

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Bistrice ob Dravi je dobil č. g. Aleks. Prosen, do zdaj provizor v Kolbnici. Za provizorja v Kolbnico pride č. g. Janez Pajdar, do zdaj provizor v Zweikirchen. — V stalni pokoj je stopil č. g. Anton Knecht, župnik-zlatomašnik v Hohenfeldu. — Župnik in dekan v Trgu je postal č. g. Ant. Richter, do zdaj župnik in dekanjski upravitelj v Himmelbergu. — V stalni pokoj je stopil č. g. Franc Lipic, župnik v Hörzendorfu. — Izpraznjen je beneficij na Križni gori pri Celovcu.

Današnji številki je priložena „Kathreinerjeva knjižica“, ki ima prav zanimivo berilo o Kathreinerjevi kavi in kako se tista izdeluje, ter o bobovi kavi in o čaju.

Loterijske srečke od 5. prosinca.

Trst	18	51	33	17	9
Linc	79	64	55	7	78

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	15	5	20
rž	3	45	4	35
ječmen	3	20	4	—
oves	2	15	2	70
hejda	3	45	4	30
turšica (sirk)	3	30	4	15
pšeno fižol	6	—	7	50
repica (krompir)	—	90	1	45
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 2 gld. 80 kr., kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 40 kr., slama po 1 gld. 25 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 60 do 64 kr. kila, maslo in puter po 90 do 100 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Brinjevec!

Podpisani priporoča pravi **natorni brinjevec** liter po gld. 1·20, poštni zaboj 3 litre franko za gld. 4·20.

Med, garantiran pitanec,

kilo po 52 kr., 5 kil po pošti franko za gld. 3·25 proti poštnemu povzetju pošilja

Egidij Jeglič,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

E. ZBITEK

podobar v Novi Štifti pri Olomucu na Moravskem

izdeluje steklene mozaike, sv. grobove, Lurske jame, altarje za procesije sv. Rešnjega Telesa itd. Njegovi izdelki so bili pohvaljeni od sv. Očeta papeža Leona XIII. Tudi ima priznalna pisma iz Petrograda, Carigrada itd.

☛ Ceniki se pošiljajo zastonj. ☛

Ket nadomestilo za bobovo kavo se priporoča Najokusnejša, edine zdrava in ob cenam po zdravnikih ženskam, otrokom in bolnikom: Najcenejša primas k bobovi kavi je:

KATHREINER.

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

CASNI DIPLOM 1891-1894

8 ZLATIH KOLAJN

Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne dajo ponarejati

Pozor: zahtevajte in jemljite le izvirne zavojke z imenom „Kathreiner“.

Se dobi povsod: ½ Kile za 25 kr.

Voščene sveče.

Udano podpisani priporoča visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svoje v dobrem slovesu stoječe

ki so izdelane iz čistega čebelnega voska brez vsake škodljive primesi, kakoršne nekteri svečarji rabijo, da so sveče bolj bele videti. Velečastita duhovščina naj se blagovoli prepričati o dobroti mojih sveč, zlasti altarnih. One gorijo lepo in počasno, tako da se z njimi v primeri z drugimi precej prihrani.

Zahvalim se za vsestransko dosedanje zaupanje in obljubim tudi znanprej postreči čč. gg. kupovalcem z dobrim blagom.

Čeravno je letos vosek drag, dajem sveče vendar po navadni ceni: kilo za 2 gld. 40 kr., franko doposlane.

Z odličnim spoštovanjem

Karol Pacher,

medar in svečar v Železni Kapli na Koroškem.

Ravnokar je zagledal beli svet in se dobiva pri podpisanem upravnistvu

„Popotnikov koledar“

za slovenske učitelje 1895

s popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljišč, ljudskih šol in učiteljskega obojja po Južno Štajerskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanji v začetku šolskega leta 1894/5.

Cena elegantno v platno vezanemu komadu 1 gld. 30 kr. (po pošti 1 gld. 35 kr.) Naroča se najbolje, ako se vpošlje znesek s poštno nakaznico.

Upravnistvo „Popotnika“,
Maribor, Reiserstrasse 8.

Pijančljivost

se lahko ozdravi z antibiotinom, kakor mnoge skušnje pričajo. — Mnogo zahvalnih pisem lahko vsakemu pokažemo in zastoj pošljemo v pregled. — Zdravilo nema duha, torej se pijancu lahko daje tudi brez njegove vednosti. — Ena doza stane 2 gld. 20 kr.; dvojna za bolj zastarane bolezni 4 gld. 40 kr. Poštino plačamo tukaj, ako se denar naprej na nas pošlje. Prodaja: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721. — Glavna zaloga v o. k. vojaški lekarni na Dunaju I. trg sv. Štefana.

Prave

čebelnovoščene sveče

priporoča

Pavel Seemann

v Ljubljani.

Učenca,

dobro izšolanega, zmožnega slovenskega in nemškega jezika, sprejme v trgovino s tržaškim blagom

Amand Prosen,

trgovec

v Celovcu, kosarnske ulice.

Vrtnar, posebno spreten v cepljenju dreves, sadik, denju sadik, 48 let star, oženjen, išče službe kjer si bodi na slovenskem Koroškem. Ponudbe sprejema J. Schlögel v Lehnu. Pošta Slov. Gradec.

Služba

za **spretnega občinskega tajnika**, zmožnega obeh deželnih jezikov in ob enem **izvežbanega organista** se takoj odda. Plača je dobra. Ponudbe naj se dostavijo župnijskemu uradu v Sele, pošta Borovlje na Koroškem.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

čebelnovoščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe, gospodom trgovcem

voščene zvitke in méd

za prodajo v škafljih po 15, 20, 40 kg. težkih prav po ceni. **Za čebelarje**

izvrstni garantirani pitanec

v škatljah po 5 kg. à kg. 50 in 60 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu.

Dobiva se **méd v satovji in pitanec** v škafljih po 20–40 kg. prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža itd. prodaja raznovrstno medenino na debelo in drobno.

Zaloga in prodaja

☛ **brinja in brinjevec** ☛

liter gld. 1·20, médeno žganje liter 1 gld., vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas **méd** v panjih, sodčeki, kakor tudi vosek in suho satovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo

Oroslav Dolenc

svečar in lektor, trgovina z medom in voskom, Ljubljana, Gledališke ulice 10.